

<https://www.printo.it/pediatric-rheumatology/UA/intro>

Ювенільний Ідіопатичний Артрит

Версія 2016

1. ПРО ЮІА

1.1. Що це таке?

Ювенільний ідіопатичний артрит (ЮІА) є хронічним захворюванням, що характеризується тривалим запаленням суглобів. Типовим ознаками запалення суглобів є біль, набряк та обмеження рухів у суглобі. "Ідіопатичний" означає, що ми не знаємо причини захворювання, а "ювенільний" означає у даному випадку, що скарги з'явилися у віці до 16 років.

1.2. Що означає хронічне запалення ?

Захворювання називають хронічним, коли застосоване лікування не призводить до повноговилікування, а тільки до певного покращення стану хворого зі зменшенням скарг та покращення лабораторних показників.

Це також означає, що на момент постановки діагнозу неможливо сказати, як довго дитина буде хворіти.

1.3. Як часто зустрічається ЮІА?

ЮІА є порівняно рідкісним захворюванням: хворіють приблизно 1-2 дитини на 1.000 дітей.

1.4. Яка є причина цього захворювання?

Наша імунна система захищає нас від впливу різних інфекційних збудників таких як віруси та бактерії. Тому, вона повинна бути в

стані розпізнавати "своє" та "чуже", щоб знищити потенційно небезпечні чинники.

Вважається, що хронічний артрит є наслідком помилкової відповіді нашої імунної системи, що частково втратила здатність розпізнавати "своє" від "чужого" і внаслідок цього пошкоджує власні структури. Це механізм, котрий призводить до запалення, такого як, наприклад, запалення внутрішньої оболонки суглобу. Тому захворювання такі як ЮІА називають "автоімунними", що означає що імунна система діє проти власного організму.

Як при більшості хронічних запальних захворюваннях людини, механізми, що призводять до ЮІА є невідомими.

1.5. Це спадкове захворювання?

ЮІА не є спадковим захворюванням, котре би мало успадковуватися від батьків до дітей. Однак, існують окремі спадкові фактори, котрі роблять деяких людей схильними до захворювання на ЮІА (предиспозиція). Це питання у значній мірі є недослідженим. Є однозначною наукова думка про те, що це захворювання розвивається внаслідок комбінування генетичної предиспозиції та факторів зовнішнього середовища (імовірно інфекції). Не дивлячись на те, що генетична схильність існує, дуже рідко, можуть захворіти на ЮІА двоє дітей в одній сім'ї.

1.6. Як можна хворобу діагностувати?

Діагноз ЮІА ґрунтується на наявності персистуючого (постійного) артрити та після ретельного виключення інших захворювань. Для цього проводиться аналіз анамнезу хвороби, проводять клінічне обстеження та лабораторні дослідження.

Для діагностики ЮІА необхідно, щоб захворювання розпочалося до 16-річного віку, симптоми тривали більше 6 тижнів, а всі інші захворювання, що можуть спричиняти артрит, були виключені. 6-ти тижневий проміжок часу для діагностики ЮІА дає можливість виключити інші форми запалення суглобів, такі що, наприклад, розвиваються після вірусних інфекцій. Термін ювенільний ідіопатичний артрит охоплює всі форми персистуючого (постійного) артрити незрозумілого походження, які розвиваються у дитячому віці.

У термін ювенільний ідіопатичний артрит об'єднані різні форми відомих захворювань із запаленням суглобів (див. нижче). Діагноз ювенільного ідіопатичного артрити ґрунтується на наявності персистуючого артрити і ретельному виключенні інших захворювань. Для цього необхідним є збір анамнезу хвороби, клінічне обстеження і проведення лабораторних обстежень.

1.7. Що відбувається у суглобах?

У суглобовій капсулі є синовіальна оболонка. Це дуже тонка оболонка суглобу. При появі артрити ця оболонка стає товщою, оскільки перетворюється на тканинну, що містить велику кількість запальних клітин. Відбувається нагромадження синовіальної рідини всередині суглобу. Це призводить до набряку, болю, обмеження рухів у суглобі. Типовими проявами запалення є ранкове обмеження рухів у суглобі, яке розвивається після тривалого знерухомлення. Це особливо відчувається зранку (ранкова скутість).

Дитина часто пробує зменшити біль у суглобі, вибираючи для кінцівки положення, що є посередині між згинанням та розгинанням. Це називається вимушеним положенням, оскільки вибір такої позиції призводить до зменшення болю. Якщо таке положення буде утримуватися тривалий час (як правило більше 1 місяця), то ненормальна позиція призведе до вкорочення (контрактури) м'язів та сухожилів та до згинальної контрактури. Якщо артрити не лікувати належним чином, то це може призвести до пошкодження суглобу, що спричинено двома механізмами: 1. Суглобова оболонка стає дуже грубою та утворюється агресивна грануляційна тканина (так званий синовіальний паннус). 2. Відбувається виділення різних субстанцій, що призводить до втрати суглобового хряща та кісткового матеріалу. На рентгенограмах це виглядає як дефект кісткової тканини, так звані кісткові ерозії. Вимушене положення призводить до м'язової атрофії (зменшення м'язової маси) або здовження чи вкорочення м'язу та м'язких тканин, що призводить до формування згинальної контрактури.